

Sygn. akt I PK 294/16

POSTANOWIENIE

Dnia 20 czerwca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Rączka

w sprawie z powództwa P. K.
przeciwko Wojewódzkiej Stacji Ratownictwa Medycznego w Ł.
o odszkodowanie z tytułu nieuzasadnionego wypowiedzenia umowy o pracę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 20 czerwca 2017 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w Ł.
z dnia 19 kwietnia 2016 r., sygn. akt VII Pa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 19 kwietnia 2016 r., sygn. akt VII Pa (...) Sąd Okręgowy w Ł. w sprawie z powództwa P. K. przeciwko Wojewódzkiej Stacji Ratownictwa Medycznego w Ł. o odszkodowanie z tytułu nieuzasadnionego wypowiedzenia umowy o pracę w wyniku apelacji powoda zmienił wyrok Sądu Rejonowego w Ł. z 4 listopada 2015 r., sygn. akt XI P (...), w ten sposób, że zasądził od Wojewódzkiej Stacji Ratownictwa Medycznego w Ł. na rzecz P. K. kwotę 11.730,60 zł tytułem odszkodowania za nieuzasadnione wypowiedzenie umowy o pracę z ustawowymi odsetkami od 23 stycznia 2015 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 60 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, a także obciążył pozwaną kosztami postępowania apelacyjnego.

W ocenie Sądu Okręgowego dokonana przez Sąd Rejonowy ocena zgromadzonego w postępowaniu materiału dowodowego nie była prawidłowa.

Zdaniem Sądu odwoławczego, na gruncie rozpoznawanej sprawy, w świetle praktyki i procedur stosowanych przez pozwaną ocena zawinionej przez powoda kolizji drogowej skutkującej uszkodzeniem dwóch ambulansów na kwotę ok. 10.000 zł nie uzasadniała wypowiedzenia powodowi stosunku pracy. Sąd drugiej instancji wskazał, że pozwana zarządzeniem dyrektora nr [...] z dnia 1 lutego 2013 r., powołała komisję do oceny następstw wypadków i kolizji drogowych zawinionych przez pracowników. Ocenie komisji podlegały wszystkie zdarzenia, a do jej kompetencji zastrzeżono w szczególności wnioskowanie do dyrektora pozwanej o zastosowanie wobec winnych odpowiedzialności porządkowej, włącznie z wnioskowaniem w sytuacjach drastycznych o rozwiązanie umów o pracę, uznanie odpowiedzialności materialnej pracownika za wyrządzone szkody. Zgodnie z zarządzeniem we wnioskach o zastosowanie odpowiedzialności porządkowej należało uwzględnić zasadę stopniowania tej odpowiedzialności, przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności sprawy, a w szczególności winy pracownika i jego dotychczasowego stosunku do obowiązków pracowniczych. Tym samym pozwana sama wyznaczyła obowiązujące u niej standardy oceny decydujące z jakim przewinieniem związanym z kolizją drogową wiąże się określona sankcja. Ocenie komisji pozostawiono więc uznanie, które z zawinionych przez pracowników kolizji drogowych podpadać będą pod uzasadnione przyczyny rozwiązania stosunku pracy.

Na gruncie rozpoznawanej sprawy, pozwana, podejmując decyzję o zwolnieniu powoda z uwagi na zawinioną kolizję drogową w dniu 6 sierpnia 2014 r., w wyniku której powstała szkoda na kwotę 10.000 zł pozwana, w ocenie Sądu Okręgowego, sama się nie zastosowała do wyznaczonych przez siebie standardów. Nie można było przyjąć, że była do tego uprawniona, bowiem, jak utrzymywała pozwana, opinia komisji w sprawie zawinionych kolizji pracowników pozwanej nie miała dla pozwanej charakteru wiążącego. Sąd drugiej instancji podkreślił, że generalnie pracodawca posiada autonomię w ocenie czy konkretne naruszenie obowiązków kwalifikować jako uzasadniające wypowiedzenie umowy o pracę, skoro wypowiedzenie umowy o pracę stanowi zwykły sposób rozwiązania

stosunku pracy a podana pracownikowi przyczyna nie musi mieć szczególnej doniosłości. Jednakże stworzenie określonych procedur i zasad postępowania w stosunku do oceny co uzasadnia zwolnienie z pracy, musi być odczytywane jako wola pracodawcy ich wprowadzenia do stosunku pracy a ponieważ wiążą się z pewnym uprzywilejowaniem pracownika (uniemożliwiają rozwiązanie stosunku pracy w każdym zwykłym przypadku naruszenia obowiązków) jednostronne odstępianie od ich stosowania jest niedopuszczalne.

Tym samym, w ocenie Sądu Okręgowego, w przedmiotowym przypadku zawinionej kolizji drogowej, uznanie wypowiedzenia powodowi umowy o pracę za uzasadnione uzależnione było od oceny Komisji powołanej w tym przedmiocie. Ta natomiast wnioskowała wyłącznie o pozbawienie powoda premii za miesiąc sierpień 2014 roku i udzielenie upomnienia ze względu na uszkodzenie drugiego ambulansu. Z tych też względów działanie pracodawcy było nieuprawnione.

Zdaniem Sądu drugiej instancji twierdzenie pozwanej, że powód ruszając z parkingu, postąpił bezmyślnie, naruszył zasady ruchu drogowego i po raz kolejny doprowadził do uszkodzenia ambulansu żadną miarą nie może wpłynąć na powyższą ocenę. Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, że dla oceny zdarzeń i podejmowanych decyzji w stosunku do pracowników wyrządzających szkodę decydującym był charakter zdarzenia, zawinienie, okoliczność, czy do zdarzenia dochodziło w ruchu, trakcie jazdy celem udzielenia pomocy medycznej, czy na parkingu. Komisja działająca przy pozwanym posługując się wskazanymi wytycznymi nie znalazła podstaw by wnioskować o zwolnienie powoda. Dlatego argumenty wywiedzione w tym przedmiocie nie mogą usprawiedliwiać ostatecznej decyzji pozwanej.

Sąd odwoławczy zauważył ponadto, że faktycznie, w 2010 r. samochód prowadzony przez powoda uczestniczył w kolizji. Jednakże powyższe nie miało nic wspólnego z jego zawinionym zachowaniem, lecz było efektem wtargnięcia na jezdnię przez pieszą. W związku z tym, w efekcie tego zdarzenia nie sposób stawiać powodowi jakichkolwiek zarzutów, zwłaszcza, że odpowiednie organy nie stwierdziły wówczas naruszenia przez niego przepisów prawa. Tym samym sporne zdarzenie było pierwszym naruszeniem przez powoda spoczywających na nim obowiązków w takim charakterze.

W ocenie Sądu Okręgowego nie można było uznać również, iż zdarzenie to było tak rażące by uznać decyzję komisji za całkowicie nieadekwatną do okoliczności sprawy. Sąd drugiej instancji podkreślił, że przy działalności prowadzonej przez stronę pozwaną uszkodzenia pojazdów przez kierowców muszą być wkalkulowane w ryzyko prowadzonej przez nią działalności. Powyższe pozwana zdawała się dostrzegać, jak wynika bowiem z zestawienia szkód oraz ich wartości wraz ze wskazaniem pracowników, którym przypisano winę w ich wyrządzeniu, uszkodzenia tego rodzaju zdarzały się dość często. Natomiast, co potwierdzają zeznania świadków, konsekwencje w postaci wypowiedzenia kierowcom umów o pracę w takich przypadkach zdarzały się sporadycznie, tylko w razie kolejnego zawinionego naruszenia obowiązków tego rodzaju. Szkoda wyrządzona przez powoda w sposób zawiniony w porównaniu ze szkodami wyrządzonymi w taki sam sposób przez innych kierowców nie miała nadzwyczaj znaczących rozmiarów. Zdarzały się także przypadki naruszeń zawinionych gdzie w stosunku do kierowców nie stosowano takiej samej sankcji jak do powoda. Z tych też względów naruszenie obowiązków przez powoda nie mogło zostać uznane za uzasadniające wypowiedzenie mu umowy o pracę.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego zaskarżyła w całości skargą kasacyjną pozwana. Skargę oparto na zarzucie naruszenia przepisów prawa materialnego oraz przepisów postępowania.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparto na przyczynie przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Wskazano, że w sprawie występują dwa istotne zagadnienia prawne, które wymagają precyzyjnej i jasnej wykładni przepisów budzących wątpliwości:

A. Pierwsze z nich związane jest z zarzutem naruszenia prawa materialnego, a konkretnie art. 45 § 1 w zw. z art. 30 § 4 Kodeksu pracy i pojęciem „uzasadnionej” przyczyny wypowiedzenia umowy o pracę na czas nieokreślony. Zdaniem skarżącej wskazanie konkretnej, prawdziwej i rzeczywistej przyczyny wypowiedzenia umowy o pracę przesądza o przyjęciu, iż wypowiedzenie umowy o pracę było uzasadnione. Prezentowane natomiast stanowisko przez Sąd Okręgowy w Ł. jest całkowicie odmienne od dotychczasowej linii orzeczniczej Sądu Najwyższego i pozostaje w jaskrawej sprzeczności nie tylko z wykładnią

powołanych wyżej przepisów, ale logicznym rozumowaniem, rozsądkiem i zasadami współżycia społecznego;

B. Drugim istotnym problemem, na tle, którego powstały poważne wątpliwości dotyczącą kwestii związanej z wzajemnymi relacjami pomiędzy opinią Komisji a decyzją pracodawcy o wypowiedzeniu umowy o pracę. W ocenie skarżącej kwestia ta winna być rozpatrywana na analogicznej zasadzie jak konsultacja pracodawcy ze związkami zawodowymi w przedmiocie zamiaru wypowiedzenia pracownikowi umowy o pracę. Istotnego znaczenia nabiera bowiem kwestia, jaki charakter ma opinia Komisji i w jakim zakresie może ona wpływać na decyzje pracodawcy. Nie powinno ulegać żadnej wątpliwości, iż opinia Komisji może mieć wpływ na rodzaj podjętej decyzji przez pracodawcę, ale w żadnym razie nie jest wiążąca. W szczególności - odmiennie niż ocena Sądu Okręgowego - zdaniem skarżącej podjęcie decyzji przez pracodawcę innej niż proponowane przez Komisję nie może być traktowane, jako działanie nieuprawnione.

Powód nie składał odpowiedzi na skargę kasacyjną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna pozwanej nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie (1) występuje istotne zagadnienie prawne, (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów, (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że

skarżąca wykazała istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179) i pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą, co oznacza, że sformułowane zagadnienie prawne musi mieć wpływ na rozstrzygnięcie danej sprawy (postanowienia Sądu Najwyższego z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr

560504), a w końcu, dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości.

Skarżąca nie wykazała, aby w sprawie w istocie występowały istotne zagadnienia prawne, które wymagałyby rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy. Skarżąca ograniczyła się w zasadzie jedynie do przedstawienia własnych wątpliwości i własnego stanowiska odnośnie podnoszonych zagadnień, jednak w żaden sposób nie uzasadniła dlaczego zaprezentowane przez nią problemy stanowią istotne zagadnienia prawne, które uzasadniałyby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. W treści skargi kasacyjnej zabrakło jurystycznego wyводу prezentującego wątpliwości interpretacyjne jakie mogą budzić prezentowane zagadnienia lub też istniejące rozbieżności w orzecznictwie sądów w tym zakresie.

Dla przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest wystarczające samo przedstawienie poglądów skarżącej strony na kwestie stanowiące, w jej rozumieniu, istotne zagadnienia prawne, które są odmienne od stanowiska zaprezentowanego przez Sąd w zaskarżonym wyroku. Takie sformułowanie skargi kasacyjnej stanowi w istocie jedynie polemikę z orzeczeniem Sądu i nie uzasadnia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.